

21.1.2016

Varman lausunto työkyvyttömyysriskin hallintaa koskevista määräyksistä ja ohjeista työeläkevakuutusyhtiöille

1 Lausuntopyyntö

Finanssivalvonta on 30.12.2015 pyytänyt lausuntoa työkyvyttömyysriskin hallintaa koskevista määräyksistä ja ohjeista työeläkevakuutusyhtiöille.

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma esittää lausuntonaan seuraavaa:

2 Yleistä määräyksistä ja ohjeista

Varma pitää hyvänä sitä, että nykyisin voimassa olevan määräys- ja ohjekoelman (MOK 14/2012), kohdat 34–36 täsmennetään ja uudistetaan.

3 Yksityiskohtaiset huomiot

3.1 Kohta 4.1. Rahoitus

Ohjeen (3) mukaan "Kumulatiivisessa seurannassa tulisi ottaa huomioon 1.1.2016 jälkeen saatu maksutulo sekä maksetut kulut riippumatta siitä, milloin kuluihin liittyvä sopimus on tehty. Eri vuosien eriä ei korkoutettaisi".

Varman käsityksen mukaan edellä olevaa tekstiä on tulkittava niin, että seurannassa tulisi ottaa huomioon vain 1.1.2016 jälkeen saatu maksutulo sekä maksetut kulut.

Työeläkeyhtiöllä on voimassaolevia yksityisoikeudellisia sopimuksia asiakkaidensa kanssa. Näissä sopimuksissa on sitouduttu tukemaan asiakkaiden työkykyjohtamisen projekteja paitsi osaamisellaan, myös rahallisesti. Sopimuksen kesto on osa sopimusta. Työeläkeyhtiön tulee noudattaa näitä sopimuksia omalta osaltaan ja myös korvata asiakkaille heidän sopimuksen mukaisesti esittämänsä asianmukaiset kustannukset. Sopimusoikeudellisesti työeläkeyhtiöllä ei ole muuta mahdollisuutta toimia.

Yrityksillä on olemassa työkykyjohtamisen kehittämishankkeisiin liittyviä sopimuksia ja sitoumuksia kolmansiin osapuoliin nähden, erityisesti käynnissä olevien hankkeiden osalta. Asiakas on usein sitoutunut tällaisiin sopimuksiin tietoisena siitä, että se saa osan rahoituksesta työeläkeyhtiöltä.

21.1.2016

Varman käsityksen mukaan työkykyjohtamisen tuen määrän alentaminen vastaamaan määräys- ja ohjeluonnoksessa kuvatulla tavalla ainoastaan vakuutusmaksussa kerättyä työkyvyttömyysriskin hallintaosaa edellyttää sellaista siirtymäaikaa, joka mahdollistaa työkykyjohtamisen tuen sopimuskannan (ja Varman asiakkailta käynnissä olevien hankkeiden) hallitun siirtymän alhaisemmalle tasolle. Varman tulee kunnioittaa voimassa olevia sopimuksia ja toimia tasapuolisesti asiakaskuntaansa päin.

Siirtymäsäännöksen tulee siis mahdollistaa ennen 1.1.2016 tehtyjen sopimusten kustannusten kattaminen myös hoitokustannusosalla.

3.2 Kohta 4.2. Riskiperusteisuus, korvattavat hankkeet ja vaikuttavuuden seuranta

Ohjeen kohdassa (5) kuvataan työkyvyttömyysriskin hallitsemiseksi tarkoitettun toiminnan ja siihen liittyvien kustannusten kohdistumista.

Soveltamisalassa ovat keskeisiä johtaminen ja työprosessit sekä niihin liittyvät kehityshankkeet. Soveltamisalasta suljetaan pois työterveyshuoltoon tai muuten työnantajan vastuulle kuuluvat toimet. Esitetty ohjeistus selkeyttää merkittävästi tilannetta nykyiseen, voimassa olevaa ohjeistukseen nähden (vrt. nykyinen säännöstö, MOK 14/2012, kohdat 34–36).

3.3 Kohta 4.3 Päätöksenteko ja dokumentointi

Ohjeluonnoksessa esitetty menettelytapa, jossa työkyvyttömyysriskin hallinnan toimenpiteet tulisivat tapauskohtaisesti etukäteen arvioitavaksi ulkopuolisessa compliance-valvonnassa ja siten tosiasiallisesti etukäteen hyväksymismenettelyn kohteeksi, on vastoin yleistä yhtiötoiminnan perustana olevaa organisaatio- ja vastuurakennetta, jossa kukin toiminto – niin asiakashankinta kuin muutkin – toimivat saamiensa valtuutuksien ja toimiohjeiden edellyttämällä tavalla. Koska toiminnolle ja sen johdolle on osoitettu toimivalta, ei vastuuta voida ulkoistaa. Toiminnon johto vastaa organisaatiohierarkian mukaisesti saamiensa valtuutuksien ja toimiohjeiden mukaisesta menettelystä työkyvyttömyysriskin hallinnan hankkeissakin. Tämän vuoksi pidämme perustellumpana, että valvonta järjestetään tavanomaisen organisaatio- ja vastuurakenteen mukaisesti, jolloin valvonta voi olla myös jälkikäteistä.

3.4 Kohta 4.4 Omavastuu

Ohjeen kohdan (9) mukaan Finanssivalvonta suosittaa, että työeläkevakuutusyhtiön työkyvyttömyysriskin hallitsemiseksi tekemän rahallisen panostuksen lisäksi edellytetään aina myös asiakasyrityksen omaa rahallista panostusta. Asiakasyrityksen rahallinen panostuksen hankkeeseen tulisi olla vähintään yhtä

21.1.2016

suuri kuin työeläkevakuutusyhtiön työkyvyttömyysriskin hallitsemista koskevassa palvelusopimuksessa sovittu tai muuten sen asiakkaalleen lupaama panostus. Asiakasyrityksen rahallisella panostuksella ei tarkoiteta esimerkiksi asiakasyrityksen hankkeeseen ohjaamaa oman henkilöstön työpanosta.

Rahoituksen määrä ja asiakasyrityksen omavastuun määrä ovat keskeisiä tekijöitä kilpailuneutraliteetin ja ohjeiden tulkinnan kannalta. Ohjeiden on oltava tältä osin yksiselitteisiä.

Ohjeen mukaan asiakasyrityksen rahallisen panostuksen tulisi olla vähintään yhtä suuri kuin sopimuksessa sovittu tai muuten luvattu panostus. Yhdenmukaisen markkinakäyttäytymisen turvaamiseksi pidämme välttämättömänä ohjeen kirjoittamista velvoittavaan muotoon "asiakasyrityksen rahallisen panostuksen tulee olla...", jottei ohje tältä osin sisältäisi tulkinnanvaraa.

Ohjeluonnos sitoo omavastuun määrän työeläkevakuutusyhtiön kanssa sovittuun määrään ja luvattuun panostukseen. Pidämme perustellumpana sitoa omavastuun minimimäärä hankkeen toteutuneisiin kokonaiskustannuksiin, jolloin omavastuu kuvastaa sitä todellista määrää, jonka asiakasyritys suhteessa hankkeen kokonaiskustannuksiin on käyttänyt.

Ohjeessa esitetty omavastuun periaate on velvoittava. On tarpeen, että Finanssivalvonta valvoo sitä, että tarjouskilpailuissa keskeisellä tavalla mukana olevat meklarit noudattavat samoja ohjeen mukaisia periaatteita ja ehtoja. Ohjeen vastaisiin kilpailutuksiin on puututtava, koska ohje on yhtä sitova meklareille kuin työeläkevakuutusyhtiöille.

Yhdenmukaisesti edellä kohdassa 3.1. esitetyn kanssa ohjeen mukaisen vaatimuksen omavastuusta tulee koskea vain 1.1.2016 ja sen jälkeen solmittuja sopimuksia.

3.5 Ohjeiden mukaisen toiminnan varmistaminen

Finanssivalvonnan ohjeiden keskeisenä tavoitteena on työkyvyttömyysriskin vähentämiseen tähtäävien toimien yhdenmukainen mahdollistaminen ja ohjeistaminen. Ohjeen voimaantullessa Finanssivalvonnan tehtävänä on kilpailun ja markkinoiden häiriöttömän toiminnan varmistaminen.

Kiinnitämme huomiota siihen, että erityisesti suurten asiakasyritysten osalta työeläkevakuutusten tarjouskilpailuiden järjestäminen on usein annettu ulkopuolisen meklarin hoidettavaksi. Finanssivalvonnan tulee omassa valvonta-

21.1.2016

työssään varmistaa, että meklareiden järjestämässä kilpailutuksissa huomioidaan Finanssivalvonnan työkyvyttömyysriskin hallintaa koskevat ohjeet ja määräykset.

Helsinki 21.1.2016

KESKINÄINEN TYÖELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ VARMA